

Warszawa, 4 czerwca 2003 r.

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

RPO- 439954-XI/03/EC

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

**Pan Maciej Osuch
ul. Doniecka 7d/9
42-612 Tarnowskie Góry**

Szanowny Panie,

Z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich uprzejmie informuję, iż podzielam Pańskie zainteresowanie sytuacją uczniów pełnoletnich w szkole. W moim przekonaniu nie ma jednak potrzeby wprowadzania dodatkowych przepisów, gdyż rozstrzygający jest art. 11 kodeksu cywilnego. Osoba, która ukończyła 18 lat ma pełną zdolność do czynności prawnych. Z kolei zgodnie z art. 92 kro dziecko pozostaje do pełnoletności pod władzą rodzicielską, potem jest osobą, która w sensie prawnym decyduje o sobie. Może też decydować o usprawiedliwianiu swoich nieobecności w szkole. Może nie wyrazić zgody na informowanie rodziców o ocenach szkolnych itp. Oczywiście może też zdecydować, iż rodzice nadal będą ją reprezentować w szkole. Mam świadomość, że w praktyce przyjmowane są w poszczególnych szkołach różne rozwiązania. Zapewne też nierzadko dorośli uczniowie akceptują fakt, iż rodzice nadal ich reprezentują. Skargi w tym zakresie nie wpłynęły dotychczas do Biura RPO. Zatem nie wydaje się, iż potrzebne są jakieś dodatkowe zapisy w prawie oświatowym, gdyż przepisy kodeksu cywilnego czy rodzinnego i opiekuńczego odnośnie władzy rodzicielskiej są wiążące.

Zgadzam się z Panem, iż przepisy dotyczące kontroli realizacji obowiązku nauki są niewystarczające i powinny być doprecyzowane. W sprawie realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki Rzecznik zwracał się do Ministra Edukacji o wprowadzenie skuteczniejszej kontroli realizacji obowiązku szkolnego i nauki, jak również o ustalenie ilości uczniów pozostających poza tym obowiązkiem, dotarcia do przyczyn tego stanu rzeczy, m.in. poprzez wdrażanie programów zapobiegawczych, i kontrolowanie zjawiska statystyką obrazującą stan faktyczny (wystąpienie i odpowiedź w załączeniu).

W sprawie skreślania z listy uczniów wydał orzeczenie NSA stwierdzając, iż ucznia niepełnoletniego można jedynie przenieść do innej szkoły. Określone rodzaje szkół mogą stawiać różne wymagania uczniom, których niespełnienie może skutkować skreśleniem z listy. Powody skreślenia z listy uczniów muszą być

zapisane w statucie, a procedura skreślenia zgodna z przepisami kpa. Jak Pan wie skreślenie z listy uczniów jest decyzją administracyjną, co oznacza możliwość złożenia skargi do NSA, a zatem jest pod kontrolą Sądu. Kurator oświaty ma obowiązek wskazać uczniowi niepełnoletniemu inną szkołę.

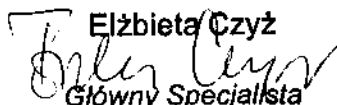
W świetle orzeczenia Trybunału w Strasburgu dyscyplinarne skreślenie z listy uczniów nie jest pozbawieniem prawa do nauki, jeżeli uczeń może zapisać się do innej szkoły (*Yanasik v. Turcja 1993*). Kryteria dostępu do określonego poziomu nauki mogą być określone przez państwo. Zgodnie z obowiązującymi przepisami obowiązek nauki można kontynuować w różnych formach. W projekcie ustawy przepis ten uszczegółowiono.

Rozporządzenie MEN z dnia 21 marca 2001 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzenia egzaminów i sprawdzianów w szkołach publicznych (Dz.U. Nr 29, poz. 323 ze zm.) było przedmiotem wystąpień Rzecznika do Ministra Edukacji (wystąpienie i wniosek do Trybunału Konstytucyjnego w załączeniu).

Uprzejmie dziękuję za Pański list. Mam nadzieję, że przekazane w załączeniu materiały będą użyteczne.

Z wyrazami szacunku

Załącznik 4

Elżbieta Czyż

Główny Specjalista